

Llei d'economia social i solidària

Consulta pública prèvia sobre el projecte de Llei d'economia social i solidària

L'Associació Catalana de Centres Especials de Treball d'Iniciativa Privada (CETIP), és creada l'any 2015 amb l'objectiu d'agrupar, enfortir, coordinar els esforços dels Centres Especials de Treball d'iniciativa Privada de Catalunya. La viabilitat econòmica i la creació de llocs de treball per a persones amb discapacitat dels nostres CETs permet que continuïn desenvolupant-se amb el compromís de contribuir a tenir una societat més justa i equilibrada.

Actualment CETIP representa a més de 20 Centres Especials de Treball i més de 3.000 treballadors amb discapacitat.

Context

La pandèmia COVID ha estat una situació excepcional per reflexionar una vegada més sobre la necessitat d'un enfocament econòmic que no estigui orientat únicament cap al benefici ni basat exclusivament en la prestació de serveis de titularitat pública. Després de la pandèmia i la crisi econòmica i social, s'han evidenciat les mancances de l'enfocament del lliure mercat que ha dominat el passat; la recepta per a la recuperació no pot ser simplement un retorn a la gestió pública de l'economia. Per aquest motiu és necessari l'enfocament de l'economia social; és a dir, el conjunt d'organitzacions que situen al centre de les seves activitats no només la sostenibilitat econòmica sinó que ho combinen amb un objectiu social segons el qual satisfer les necessitats dels seus membres i comunitats.

L'economia social i la integració sociolaboral de les persones amb discapacitat a través dels Centres Especials de Treball (CETs)

En l'actualitat hi ha diverses possibilitats d'integració laboral de les persones amb discapacitat. Entre elles destaca la integració directa en el mercat obert ordinari de treball així com la integració en el mercat protegit a través de centres especials de treball (CETs).

Les empreses públiques i privades que compten amb 50 o més treballadors fixos en les seves plantilles han de donar feina a un nombre de treballadors amb discapacitat no inferior a el 2% de la plantilla. L'Administració pública ha de reservar un 7% de les places en les convocatòries de funcionaris i de personal laboral. Donada la baixa incidència de compliment de la quota de reserva, des de l'any 2000, hi ha la possibilitat d'acollir-se a **mesures**

alternatives, entre les quals destaca la contractació de béns o serveis a centres especials de treball.

Els centres especials de treball són entitats o empreses d'economia social que prioritzen el seu compromís social cap a col·lectius amb menors oportunitats en el mercat de treball com són les persones amb discapacitat, compatibilitzant-ho amb la viabilitat econòmica i la seva participació en el mercat. La seva estructura i organització és la mateixa que la de les empreses ordinàries però la seva plantilla està constituïda pel major nombre de persones amb discapacitat que permeti la seva capacitat productiva, no podent ésser **inferior el nombre al 70% respecte del total dels treballadors**.

Els CETs poden ser creats per organismes públics i privats o per les empreses però tots tenen la mateixa missió: la integració sociolaboral de les persones amb discapacitat. A més de facilitar feina remunerada a aquestes persones, els CETs garanteixen formació i suport permanent en la seva vida personal i social, promovent el trànsit a l'empresa ordinària.

Així mateix cal destacar que els CETs competeixen en el mercat com qualsevol altra empresa i s'han convertit en una importantíssima font d'ocupació per al col·lectiu de persones amb discapacitat. A més tenen una funció fonamental d'integració social a través de la pròpia inserció laboral: aconseguir una feina estable i remunerat facilita la independència econòmica i incideix molt favorablement en les possibilitats d'integració social i en l'autoestima de la persona.

Els centres especials es recolzen en equips humans de gran qualitat i en la tecnologia com a mitjà de salvar les dificultats derivades de la discapacitat i com a forma de garantir la competitivitat de la feina en i de mercat.

Propostes i preguntes per a orientar les aportacions

- *Considerem que la definició d'un marc normatiu de l'economia social i solidària pot ser un instrument adient per promoure aquest tipus d'economia ?*

La crisi econòmica global que es va posar en relleu a finals de la dècada de 2010 va donar lloc a una crisi política i social que va afectar les bases de l'estat del benestar. Crisis que s'ha agreujat amb la pandèmia derivada de la COVID-19.

Davant aquesta situació els poders públics han de promoure respostes innovadores als actuals desafiaments econòmics, socials i mediambientals que conjuguin, a l'hora, el desenvolupament sostenible, la creació de llocs de treball estables i difícils de deslocalitzar, la integració social i la millora dels serveis, especialment els relatius a les persones.

L'any 2011 la Comissió Europea (UE) va decidir potenciar activament les empreses socials mitjançant l'anomenat Social Business Initiative. Així, el 25 de novembre de 2011, va aprovar una Comunicació a favor de l'emprenedoria

social adreçada al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic Social Europeu i al Comitè de les Regions.

Segons l'esmentada Iniciativa de la UE, la lluita contra la pobresa i l'exclusió social forma part de l'estratègia Europa 2020: la UE vol potenciar el creixement, l'ocupació i la competitivitat, però també crear una societat més inclusiva. En aquest camp les empreses socials, i més en general l'economia social i solidària (ESS), desenvolupen un paper fonamental per la seva cerca d'objectius socials o mediambientals, juntament amb el seu arrelament a l'entorn local, perquè augmenten la cohesió social i contribueixen a reduir els desequilibris geogràfics entre els països i les regions de la UE.

Les **empreses inclusives o socials a nivell europeu com són tots els Centres Especials de Treball** a Catalunya personalitzen just el tipus de creixement sostingut, integrador i intel·ligent, basat en la innovació, que tanta importància té per a l'economia europea actual. Les mesures que es proposen contribuiran a la creació d'aquest tipus d'empreses a Catalunya, garantint que reben el suport financer que necessiten per poder créixer, sobretot en aquests temps de crisi.

Per tant des de CETIP valorem positivament la definició d'un marc normatiu de l'economia social com a instrument no només per promoure sinó també per protegir les entitats socials. I en segon terme, aquest instrument ha de seguir i estar alineat amb les corrents europees i la legislació bàsica estatal **el que suposa el reconeixement dins l'economia social d'empreses i entitats l'objectiu prioritari de les quals és promoure l'ocupació a treballadors amb discapacitat com són els Centres Especials de Treball.**

- Considerem que més enllà de les formes jurídiques de la societats, per tal de poder gaudir dels beneficis, ajuts i promoció, cal que acreditin de forma objectiva que en la seva organització, funcionament i objectius compleixen els valors, principis i requisits que han de caracteritzar a una entitat de l'economia social i solidària?

La llei que es promou si bé hauria de preveure la necessitat d'establir mecanismes per acreditar el compliment dels principis, els valors i els requisits que defineixen aquest tipus d'economia, no els establirà, sinó que serà una norma reglamentària posterior la que determinarà els mecanismes per acreditar els trets propis que han de caracteritzar una entitat d'economia social i solidària (ESS).

També serà necessària una norma reglamentària que reguli el registre de les entitats d'economia social i solidària i la seva entrada en funcionament. Cal preveure que això **implicarà una càrrega per a les entitats d'economia social i solidària si volen optar a tenir el reconeixement** i els avantatges que es derivin d'aquest nou marc normatiu. Per aquest motiu des de CETIP i pel que fa a l'àmbit de l'ocupació de les persones amb discapacitat als **CETs, aquestes entitats estan sotmesos a controls regulars per parts dels registres oficials i autoritats competents** sobre la configuració de les seves plantilles, el compliment dels requisits com a CETs, etc... de manera

que es proposa una **assimilació automàtica** que tingui com a resultat que totes les entitats que han obtingut la qualificació de Centre Especial de Treball tinguin automàticament assimilat el compliment dels valors , principis i requisits com a entitat de l'economia social.

I és que així ho preveu la legislació bàsica; Llei bàsica de caràcter estatal 5/2011, de 29 de març, d'Economia Social, en el seu article 5, inclou de manera específica als CEE com a membres de ple dret de l'economia social. Aquest reconeixement afecta tots els CEE, sense tenir en compte la seva forma jurídica o la naturalesa de la seva titularitat, i per tant, **tots els CETs compleixen amb els principis bàsics de l'economia social** (primacia de les persones i de la finalitat social sobre el capital, aplicació de resultats a l'objecte social, ...).

La Llei d'Economia Social ha de servir per consensuar una definició basada en els principis, els valors i les pràctiques de l'economia social i solidària (ESS) que s'adeqüin a la seva diversitat, amb una visió oberta i inclusiva **fet que segons CETIP hauria de poder abraçar qualsevol forma jurídica, el que inclou les societats de capital amb un objecte, forma de funcionament democràtica i missió social ben definit** ja que entra en la visió amplia i inclusiva que la Llei anuncia. L'economia social, davant la impossibilitat de definir tot tipus d'entitat d'ESS i la gran amplitud de tipus d'entitats destaquen un seguit de principis comuns que han de complir, com ho fan els CETs entre els quals ens interessen els següents:

- **Orientació cap a l'interès general i el bé comú: impacte social positiu** de l'activitat consistent en la integració sociolaboral de les persones amb discapacitat com a missió social a la vegada que sigui un model econòmicament sostenible.
 - **Sense finalitat de lucre o distribució majoritària d'excedents** vinculada a l'activitat desenvolupada per les persones tal com reconeixen els diferents actes normatius de la UE.
 - **Transparència** sobre l'activitat, sistema de govern i gestió.
 - **Funcionament democràtic o canals de participació** en la decisió, que incorporin els diferents col·lectius que col·laboren amb l'entitat.
 - És important destacar que siguin **projectes sostenibles i viables econòmicament** de manera que l'activitat productiva combinada amb l'objectiu social perduri en el temps i garanteixi llocs de treball estables.
- Tenir un registre on poder consultar quines són les entitats catalanes que han acreditat que actuen d'acord amb els principis, valors i trets definidors de l'economia social i solidària considereu que pot ser d'un instrument útil per la societat en general, i pels consumidors i usuaris en particular ?

Des de CETIP entenem que és positiu per la difusió de les entitats i empreses de l'economia social cap a la societat civil la qual sovint desconeix la feina i

els impactes socials derivats d'aquest tipus d'economia; i amb això fomentar més sinèrgies cap a la contractació de serveis a aquest tipus d'entitats.

En el cas dels Centres Especials de Treball no obstant i tal com s'ha apuntat en apartats anteriors, degut a la seva ja regulació i control es proposa **inscripció automàtica pel sol fet de tenir atorgada la qualificació de Centre Especial de Treball** com a tal. Aquesta major difusió mitjançant el reconeixement autonòmic dels CETs com a entitat de l'economia social podria fer augmentar les contractacions amb aquest tipus d'entitats i amb això augmentar les oportunitats laborals per les persones amb discapacitat reduint-ne la taxa d'atur i augmentar la taxa d'activitat i ocupació.

- Considereu que seria bo que es preveïessin mesures de foment i promoció d'aquestes entitats per part de les administracions catalanes ?

Sí per dues raons. Per un costat pel desenvolupament de les empreses d'economia social com l'emprenedoria social de creació de Centres Especials de Treball i per altra per millorar l'infrafinançament de les despeses de formació i funcionament específics per a l'economia social.

Per altra banda també seria positiu la creació de subvencions que es convoquessin amb una doble finalitat, per una part, contribuïran al finançament de les despeses derivades de la realització d'activitats de promoció de l'economia social dels CETs; i per una altra, contribuir al finançament parcial de les despeses generals de les associacions d'entitats d'economia social.

També podrien ser incloses com a subvencionables activitats de formació tendents a iniciar, perfeccionar i qualificar en el coneixement de l'economia social; organització de congressos, seminaris, jornades, etc .; elaboració d'estudis, treballs de documentació, anàlisi i investigació; edició de fullets, publicacions i altres actuacions anàlogues, o campanyes publicitàries per a la promoció de l'economia social i concretament fent referència a la integració sociolaboral de les persones amb discapacitat i la seva ocupació en els Centres Especials de Treball.

- Considereu que fora bo que es donés veu i participació a l'economia social i solidària en la definició de les polítiques públiques ?

Tota escolta activa dels poders públics a la societat civil alhora de definir i aplicar les polítiques públiques és positiva, especialment les relatives a l'economia social i els Centres Especials de Treball. No obstant, aquí és convenient indicar que ha d'haver la màxima concurrència i pluralitat de participacions per no limitar-se simplement a les entitats que es considerin representatives. Tots els Centres Especials de Treball i les seves associacions així com els seus sindicats treballen per l'ocupació de les persones amb discapacitat i els seus drets laborals de manera que estan legitimades en igualtat de condicions per ser escoltades i així han de ser-ho mitjançant els mecanismes de participació oportuns.